

РЕЗЮМЕ ОТ ИЗКАЗВАНИЯТА НА УЧАСТНИЦИТЕ В ДИСКУСИЯТА
„ ЕВРОПА И СВЕТЪТ МЕЖДУ МИРА И ВОЙНАТА „

София, 18.10. 2025 г.

„Европа и светът между мира и войната“ е темата на дискусиата, организирана от Дискусионно общество „Клуб Сенатор“, която се проведе на 18.10.2025 г. в хотел „Хемус“ от 10.00 часа.

Въпросите, които бяха в центъра на вниманието на дискусиата са свързани с мирът и войната като средство за постигане на политически и геополитически цели; мирът, като ценност на световната и европейските цивилизации; войната в Украйна – исторически причини, начало, развитие, перспективи. Новата икономика на войната, войната на 21 век са само част от темите, които предизвикаха широк интерес в залата.

В първата част лектори бяха: проф. д-р Здравко Попов, Димитър Иванов, Анатоли Величков, Иван Спиридонов.

Във втората част се дискутира по темите: Готви ли се Европа за война, кои са силите, които я тласкат към това, реална ли е руската заплаха, Европейският съюз – от икономически съюз към политически и военен. Европейският план за превъоръжаване. Икономически и финансови проблеми на големите западни държави, като една от причините за двете световни войни. Антивоенни движения и какво мислят младите.

Лектори: Кузман Илиев, доц. Пламен Орешарски, д-р Анета Милкова, Диана Сивинова, Антония Желязкова, Петър Димитров

В своето откриване председателят на Клуба, Захари Желязков заяви , че „ Клуб Сенатор“ е организиран от 2009 г . десетки публични дискусии по всякакви въпроси на Държавното , местното и Европейско управление , както и на световната геополитика .

Членовете на клуба принадлежат към Първото следвоенно поколение , което не е изпитало ужасите на войната, което е закърмено с идеята, че мирът е неоспорима ценност и никога повече няма да има войни. Когато

кандидатствахме за членове на НАТО и на ЕС от МВФ, Световната банка и ЕС ни убеждаваха, че нямаме нужда от отбранителна промишленост, нямаме нужда и от армия, но днес реалностите са други.

Той разкри, че съзнателно не са канени лектори, които застъпват крайни позиции – както тази на Брюксел, така и тази на Москва, защото и двете чертаят пътя на продължаване на конфликта. Днес сме канили лектори, които чертаят пътя на преговорите, на дипломацията и на мира. И това е нашата цел

.

Продължаване на конфликта означава със сигурност въвличане на България и то с хора, с войници. Това се доказва лесно. Ако някой го иска, нека да го каже. Изрази убеденост, че ако към въпросът за Мира подходим с основните Християнски ценности Вяра, надежда и Любов, Мирът ще дойде много бързо!

Проф. Здравко Попов каза, че е трудно да се отговори на въпроса дали може да бъде установен нов световен ред по мирен път. За съжаление днес се търсят бързи, силови решения на конфликтите. Големите стратегически играчи нямат доверие в дипломацията. Времето на превантивната, тиха дипломация е отминало и тя е загубила своята ефективност. Днес си поставяме въпроса Защо са създадени международните организации, особено тези след Втората световна война? Отговорът е, че те трябва да пазят мира, суверенитета на държавите, свободите на гражданите и това е базисния модел, в който стои най-важната ценност – мирът. Тогава е мислен един световен ред, който може да бъде реализиран чрез мира. Тези организации имат задачите да управляват кризите и да не допускат силови решения, но днес те са безпомощни и неефективни, не се разчита на тях и на „меката сила“. Позоваването на международното право и куртоазно, това е витринна процедура, то е обезсилено и не може да бъде регулатор на новия световен ред. Ролята на международните организации в опазване на мира и силната милитаризация са в противоречие и силовите играчи като САЩ, Израел и Русия не се съобразяват с тях. Това показва, че международните организации днес не са достатъчно ефективен инструмент, за разрешаване на конфликти.

Трябва да се подчертае, че за малките страни, които нямат силни армии и не членуват във военни блокове тези организации са единствения механизъм за защита на националния им интерес, за суверенитета и дори за териториалната им цялост.

Той подчерта, че един от големите въпроси е дали могат да бъдат реформирани тези организации и доколко е възможно това. Стигнали сме до момента или за радикална реформа или за закриване на тези организации. Тези организации вече не са регулатор и не са гарант за Световния ред.

Разбира се, че естественото състояние на света е в противоречията и в конфликтите, но те трябва да се решават чрез дипломацията и това означава преговори. Те са именно инструмент за поддържане на света в състояние на мир, а не да се позоваваме на военни решения. Как днес решаваме противоречията?

Димитър Иванов в силно емоционален стил, очерта причините за избухването на войната в Украйна . Според него историческите причини са в две посоки. **Първо : Начинът, по който се е разпаднал СССР , без да бъдат решени основни въпроси .** Не са преценени историческите дадености в Украйна , а именно , че от лявата страна на Днепър териториите от няколко столетия са в границите на Руската империя и населението е етнически руснаци . Именно в тази част на Украйна има големи природни ресурси и поради това по времето на СССР там са извършени огромни инвестиции , включително в пристанищните градове Одеса , Николаев, Херсон, а също и във флота – военен и търговски .

Другата причина е разширяването на НАТО . Вярно е , че няма подписани международни договорености за това , но помним как западните политици молеха Горбачов да изтегли съветските войски от Германия и обещаваха , че НАТО няма да се разшири дори и с един сантиметър на изток. Ханс Дитрих Геншер, Митеран , Джеймс Бейкър , Буш старши и кой ли още не. Каза че го помни все едно , че е било вчера . В този смисъл Русия се чувства измамена и е измамена реално .

Балканите станаха заложник на войната между Украйна и Русия и ако има ескалация , те са тези които ще плащат това. Войната и нейните жертви са човешки и правен абсурд, който трябва да бъде спрян – повече от два милиона убити и осакатени. Това се превърна в основният въпрос на нашето съвремие.

Младите хора са възпитани с млякото на мира и трудно приемат това, в което се опитват да ни убедят днешните лидери, че войната е неизбежна. Той очерта ролята на международните организации, които вече не могат да бъдат гарант на мира, мисия, заради която са създадени след Втората световна война. Къде е ООН – няма го . Къде е ЕС – подклажда войната вместо да се опита да я спре . Това са абсурди.

Русия не може да контролира държавите , които се били в Рамките на СССР и това е провал на политиката на Путин. Международният мир е заложник на тази война.

Незачитането на важността на войната в Украйна е голяма грешка на политиците и институциите на България и тя ще плати тежка цена за това. Не се прави достатъчно, България да бъде позиционирана като мирна държава и как тя да стане гарант за мира, негова платформа. Нещо повече правителството на Желязков се позиционира , като активен поддръжник на Украйна и като страна в конфликта и в неговото разширяване. Това е голяма грешка , за която ще плащаме.

Войната причинява огромни икономически загуби на България и затова имаме интерес да спре, колкото може по скоро .

България може да възприеме историческа роля и да се опита да стане медиатор в конфликта. Имам предложение : президентът Радев , като политик , който от самото начало е за мирно уреждане, да стане инициатор във Варна в Резиденция Евксиноград, да се проведе среща между Тръмп , Путин и Зеленски , на която да се сложи край на войната . Ние исторически сме най-близо до украинския и до руския народ и имаме историческо основание. Дали сме им религия и писменост .

Дори и тази инициатива да не даде пряк резултат, тя ще ни постави в съвсем друга роля . От страна , която подкрепя войната в такава , която предлага мирно уреждане .

Ако не сменим историческата си роля , ще понесем тежки последици и то най вече политиците , които ни въвличат въ войната , както е станало след ВСВ. Но нашите политици са необразовани и не се учат от уроците на историята .

Бившият заместник министър на отбраната в периода 2017 – 2021 г. Анатоли Величков представи едно изключително задълбочено и професионално изследване на войната – нови стратегии, тактики и оръжия. Новата икономика на войната.: Конфликтът между Руската федерация и Украйна представлява мащабен военен конфликт с използване на конвенционални оръжия на широк фронт, което е възможно в резултат на множество споразумения: явни , полуявни и тайни , за военно-техническа, финансова и техническа помощ. От една страна, това е съюз между Украйна, държавите на НАТО и колективния Запад , а от друга Русия , Китай Северна Корея Иран и други държави от глобалния юг , които в една или друга степен са съюзни държави. Това е най-мащабният конфликт на нашето съвремие, който може да подпали четвъртата световна война и България е въвличена в него.

Украйна има стратегическата цел да запази суверенитета на своята територия и сегашния си политически елит, но въвлеча цяла Европа и колективния запад в конфликта. Руската федерация има за цел да отслаби Украйна, целта е да бъдат изтощени нейните военни сили, да бъде отслабена Украинската държавност, така че никога повече да не е заплаха за Русия. На нейна страна явно и косвено – Китай, Северна Корея, Иран. Косвено – много държави от БРИКС и ШОС, между които големи и мощни икономики, с голям човешки и икономически ресурс. **Няма да допусне анти- Русия на нейната граница. Тези реалности донякъде дават на конфликта облика на Световен, макар и само на територията на Украйна.**

Представете си Русия и Китай да финансират държавен преврат в Мексико и разполагат стратегически оръжия насочени към САЩ. Колко време САЩ биха търпели това. Като се има предвид тяхната доктрина за национална сигурност – вероятно от няколко часа до няколко дни. Тук положението е същото.

Безспорно е, че войната в Украйна е опит за създаване на нов световен ред. „Русия с Украйна е империя, а без нея просто държава.“. Цитат от Бжежински „Голямата шахматна дъска „.

Беше цитиран **Проектът за новия американски век** (на [английски](#): *Project for the New American Century*, съкр. PNAC) американски неоконсервативен мозъчен тръст ([think tank](#)), Основан е през [1997](#) г. като организация с идеална цел от [Уилям Кристъл](#) и [Робърт Каган](#) (женен за [Виктория Нюланд](#)) и Пол Улфовиц, бивш зам. Министър на отбраната, а по-късно шеф на Световната банка, в който се разглежда идеята, чрез овладяване на Украйна да бъде нанесено стратегическо поражение на Русия.

Голяма част от изложението беше посветено на промяната на тактиката на съвременната война и новата икономика на войната.

След неговото изказване последваха десетки въпроси от залата.

Иван Спиридонов заяви, че от 2022 г. светът е в качествено ново геополитическо състояние, проблемите, с които се сблъсква той изискват качествено нова идеология.

В изказването си той очерта историческата рамка на кризата на съвременния световен ред, като обърна внимание на паралелите между двете световни войни и текущата ситуация, както и на взаимовръзката между резултатите от Студената война и настоящата геополитическа динамика. Според него глобализмът е имал безпрецедентна и практически безгранична доминация през последните четири десетилетия, но в момента

той претърпява своеобразен фалит поради своята собствена същност на продължение на англосаксонския империализъм, както и поради възникването на сериозни геополитически алтернативни модели и фактори. Спирдонов посочи, че принципите и логиката на неолиберализма са представени от пропагандната машина като азбучни истини. В действителност те просто обслужват и възпроизвеждат една идеологическа и геополитическа парадигма, която се намира във финалния стадий на своето развитие. В края на своето слово Спирдонов откри някои характеристики и специфики в развитието на Китай и Русия като най-крупните геополитически субекти, заставащи на страната на формирация се многополюсен свят, и като се позова на руско-американския учен П. Сорокин заключи, че е закономерно съвременната хедонистична цивилизация да бъде подменена от нова цивилизация, в която ще присъстват нови идеологии и алтернативни модели за обществено-икономическо развитие, основани на духовността.

Дали може да се избегне Четвърта световна война . Трудно е да се каже – зависи от много фактори и най- вече дали световните елити са извлекли поуците на историята.

Засега не личи такава неща .

Разбира се, най-важно е да се предотврати ядрен конфликт, който би имал фатални екзистенциални последици за човечеството.

„Всички ние носим отговорността за тази война и причина за това е , че допускаме световните елити постоянно да ни лъжат и мнозинството от хората им вярва “ – изказване на Илиан Попов от залата .

Особено важно Изказване на адв. Любо Денев.

Относно правната възможност ЕС да изгражда собствени въоръжени сили и да се въоръжава . Въпросът е изключително основателен. Лисабонският договор не дава такава правна възможност. По скоро ЕС е организация , която трябва да действа в полза на мира , а за отбрана да разчита на НАТО . Едва през 2021 г. е създаден към Съвета на ЕС Европейски механизъм за мира. Той дава правна рамка за създаване на отбранителна индустрия и за извършване на разходи от 1,5 милиарда евро . Това обаче е много далеч от създаване на Европейски въоръжени сили .

За да стане това възможно на първо място е необходим обществен и политически дебат и много висока степен на съгласие между държавите членки . Едва след това трябва да се подготви много сериозна нормативна

база , чрез съществени изменения на Лисабонския договор или чрез нов договор . След това да се върви по същата процедура . Като знаем колко време и усилия отне Лисабонския договор, това едва ли е възможно на този етап.

Ако трябва да сме точни- в момента липсва сериозна нормативна база на ЕС да се занимава с въпросите на отбраната и въоръжените сили . Преди тя да бъде създадена ЕС трябва да разчита за своята сигурност и отбрана на НАТО или на държавите членки с по- сериозни армии . Това е и най - разумното решение , от гледна точка на възможности . **Всякакви приказки на този етап , че ЕС сам ще се грижи за своята сигурност са несериозни и без правно основание !**

Точно в тази връзка съвсем не е случайно , че Германия , Франция и Великобритания сключиха военен съюз през юли месец 2025 г. , **Обща отбрана:** Трите държави се ангажират да предоставят взаимна помощ при заплаха или агресия срещу някоя от тях. **Съвместни отбранителни проекти:** Планира се съвместна разработка на нови оръжейни системи, включително дългообхватни ракети и безпилотни летателни апарати. **Ядрена координация:** Въпреки че всяка страна запазва независимостта си в ядреното възпиране, се предвиждат механизми за координация при екстремни заплахи за Европа. **Сигурност на критични инфраструктури:** Съвместни усилия за защита на подводни кабели и други стратегически обекти.

ВТОРА ЧАСТ

Д-р Анета Милкова очерта какво е европейското обществено мнение за войната, ролята на медиите. Тя заяви, че медиите , както в България , така и в Европа са жертва на широка пропаганда и даде много примери за това. Особено важен е въпроса как в една толкова сложна геополитическа обстановка, медиите да останат свободни и да защитават обществения интерес. Тя посочи процесите на превръщане на много от медиите , в част от държавната машина и огромните трудности пред това да се излезе от контролираното поле на подаване и захранване с информация. Има значителни опити за ограничаване на социалните мрежи, липсата на платформи за сериозен дебат и законодателство, което не дава възможност да се формира обществено мнение.

Г-н Петър Димитров направи кратко резюме на основните тенденции в медиите в Европа сега и преди ВСВ:

В Германия и Франция изданията отразяват нарастващата неизбежност от военна и отбранителна готовност. Например, двамата лидери Еманюел Макрон и Фридрих Мерц заявяват, че „Европа трябва да въоръжи себе си в нестабилен свят“. Германски медии съобщават за значителна военна помощ за Украйна, което засилва общественото внимание към темата за сигурност, оръжия и готовност за конфликт. Във Великобритания и Франция се публикуват призови за засилен отбранителен бюджет и укрепване на съюзите, съчетани с призови за споразумения за мир — например предложение за едномесечно примирие между Украйна и Русия. В медиите се подчертават хибридни заплахи (дронове, кибератаки, нарушаване на въздушно пространство), като примери за „нова война“ без класическа инвазия — напр. анализ за нарушения на въздушното пространство на Европа от руски дронове.

Изводи :

Пресата се движи от изчакващ / пацифистки тон към *активна мобилизация* за отбранителна готовност. „Мирът“ вече не се представя като автоматично състояние, а като нещо, което трябва да се гарантира чрез сила, непрекъснато усилие и инвестиции. Емоционалният акцент е върху заплахата, конкретните мерки и необходимостта от съюзничество — не просто на идеален мир, а на устойчиво военно-политическо равновесие. При това «мирът» често се свързва не само с прекратяване на огъня, а с дългосрочна готовност и възпиране на агресия.

Интересен поглед към медиите от 30-те години на миналия век: преди ВСВ .

Пресата в Европа преди Втората световна война: между страха и мобилизацията

В периода между 1935 и 1939 г. европейската преса постепенно се превръща в основен инструмент за формиране на обществените нагласи към войната. В различните държави, независимо от политическите режими, медиите започват да внушават усещането за неизбежен конфликт и необходимост от въоръжаване „в името на националната сигурност“.

В Германия централните издания на националсоциалистическата партия – *Völkischer Beobachter*, *Der Angriff* и *Der Stürmer* – изграждат образа на „врага“, който обкръжава Райха. Пропагандата представя реармацията като акт на национално възраждане и оправдано средство за защита, докато антисемитските и антикомунистически внушения подготвят обществото за война.

В Италия вестници като *Il Popolo d'Italia* и *Corriere della Sera* повтарят тезата за „заплашената Италия“, легитимирайки милитаризацията и колониалните кампании като защита на националната чест.

Във Франция и Великобритания първоначалните пацифистки нагласи постепенно отстъпват пред страха от германската заплаха. *Le Figaro* и *Le Petit Parisien* настояват за модернизация на армията, а *The Times* и *Daily Express* предупреждават, че без превъоръжаване Европа ще остане беззащитна. След Мюнхенската криза през 1938 г. британските медии вече открито говорят за „неизбежността на войната“.

В Съветския съюз официалните издания *Pravda* и *Izvestia* използват антифашистка риторика, но също подготвят обществото за тотална мобилизация срещу „капиталистическия враг“.

Българската преса от втората половина на 30-те години – вестници като *Утро*, *Зора* и *Труд* – отразява европейското напрежение с умерен тон, но също говори за необходимостта от укрепване на армията и защита на националните интереси.

Общата картина показва, че независимо от идеологическите различия, медиите в Европа действат по сходен модел – чрез страх, усещане за заплаха и апели за „национална готовност“. Именно тази информационна среда създава психологическите предпоставки за приемането на войната като неизбежна реалност.

Извод:

„Историческите уроци за ролята на медиите в навечерието на войната днес придобиват ново значение – в контекста на глобалните кризи и дебата между сигурност, мир и устойчиво развитие.“

Кузман Илиев. : „Готви ли се Европа за война?“ . Кой са силите, които тласкат Европа към война? Реална ли е руската заплаха? Настроения на

руските елити, исторически предпоставки за войната. Как Европейският съюз се превърна от икономически в политически и военен съюз?

Той разви тезата как можем да водим съвременната война, какво е мястото на стратегическите суровини. С данни посочи възможностите на Китай по този въпрос – 70% от тези суровини са техни и 80% от преработката им. За съжаление в България тази тема не съществува, няма я в политически план.

Относно Русия . Ние все още бъркаме комунистическата система със съвременна Русия която е една доста развита капиталистическа държава , за разлика от много от, държавите в ЕС, които са откровено социалистически . За какво ѝ е на Русия да напада Европа . Никой все още не е дал смислен отговор на този въпрос . Русия е с най- голямата територия и с най- много ресурси . Защо да напада Европа . За това тя няма нито човешки, нито финансов ресурс , нито пък някаква смислена причина . Просто в Европа трябва да надделее здравия разум, за да разберат, че руснаците нямат никаква причина да ги нападат и да почнат да се занимават с по- прагматични неща, например с причините за собствения си икономически упадък .

Относно настроенята на руските елити . Това е сложно нещо . Едно са либерално -настроените и прозападни – финансовия капитал. Съвсем друго реалната икономика . Трето нещо е военно-промишления комплекс и военните . Роля играе и църквата . Затова е трудно да се говори за единно мнение .

Но едно е сигурно . Глупаво е Русия да бъде предизвиквана особено на тема национална гордост и чест , особено без да има реална причина . Който е опитал до сега е сбъркал. Това са най- мощните ядрени сили в света .

Тук правилно се каза – да се наблегне на диалога, дипломацията . Руснаците имат стара и опитна дипломатическа школа . Те обичат и уважават този подход . Тръмп подходи по този начин и ето има резултати – първо в Саудитска Арабия , после Аляска, сега Будапеща. Все надежди за мира. Освен това се опитва да прави и бизнес с Руснаците. Те обичат този подход и той го обича. Когато бизнеса върви, няма нужда от войни . А Европа за четири години, само подклажда конфликта и не прави нищо, за да го реши . А губи най- много от него . Не разбирам този подход.

Защо ЕС се превърна от икономически във военен съюз – нямам отговор. Както казах, нямат никаква полза. Колкото повече се намесват в тази война толкова повече губят и харчат нашите пари без да са ни питали .

България няма стратегия по нито един от значимите проблеми на нашето съвремие . Няма национална идея, няма национална доктрина . Няма национално- отговорен елит който да я преведе през сложните времена , които предстоят . Това са значими въпроси по- които си заслужава да работят хората , които обичат Родината си и могат да бъдат полезни със своите качества .

Коя е развързката на конфликта , ако САЩ се провалят в преговорите? . Кузман Илиев даде отговор на многобройните хипотези , които следват от това.

Доц. Пламен Орешарски :Превъоръжаване. Финансови измерения на превъоръжаването. Какъв обществен ресурс ще влезе в ВКП? Отражение върху финансите на държавите – членки и на ЕС като цяло на плана? Кой ще плати сметката? – само част от темите, на които се спря доц.. С изключително точни диаграми, схеми и данни, доц. Орешарски очерта тежкото финансово положение както на страните – членки на ЕК, така и тези на Евроразоната .

- **Според него причините се коренят още в кризата от 2008 г., чиито последици още не са преодоленни .**
- **Следва изолацията при ковид пандемията , при която ЕЦБ , напечатва / емитира / повече от четири трилиона евро - пари срещу които не са произведени нито стоки , нито услуги. Това нанася тежък удар както върху икономиката , така и върху финансите на ЕС и еврозоната и отприщва огромна инфлация / това е истинската причина, а не войната , Путин и други глупости .**
- **Следва Зелената сделка , която нанесе непоправим удар на енергетиката и икономиката на Германия и на целия ЕС ;**
- **Следва войната и санкциите – 19 пакета санкции срещу Русия, в резултат на които ЕС се лиши завинаги от евтините енергоресурси и суровини от Русия и се налага да купува същите суровини през посредници или пък в преработен вид от държави като Индия и други ;**
- **Следва Последното споразумение със САЩ – 15% мита , 650 милиарда за покупка на енергоресурси и 600 милиарда закупуване на стоки , предимно оръжия.**
- **Увеличаващите се практики на квоти , включително търговията с емисии , санкции, мита и други непазарни практики противоречат на правилата на свободната търговия. Те**

затрудняват доставките и планирането на бизнеса . СТО мълчи и не предприема нищо . Също както ООН.

В резултат от всичко това икономиката на ЕС бързо губи конкурентоспособност , а това води до лавинообразно покачване на дълга. **Всичко това г-н Орешарски използва за да обоснове , че ако Европа започне превъоръжаване , което по различни оценки ще възлезе на повече от трилион и половина евро, тя няма наличен ресурс за това и ще трябва да емитира нов дълг. По този начин дългът отива в опасни зони , граничещи с дългова спирала , а инвестициите във въоръжаване водят до ниска възвръщаемост.**

От друга страна докладът Драги води до изводи , че Европа изостава и има нужда от инвестиции в ключови сфери като високи технологии космически технологии , атомна енергетика , изкуствен интелект и други, които имат отношение към конкурентоспособност.

Инвестициите във въоръжаване ще доведат до задълбочаване на изоставането . Сметката за въоръжаване естествено ще я платят данъкоплатците , при много ниска полза за обществото.

Изследване на общественото мнение в България и в Европа по въпросите на войната, позицията на политическите партии, показва чрез своята презентация Антония Желязкова. Общественото мнение в ЕС по тези въпроси е силно поляризирано. България е сред държавите с най-ниска подкрепа за изпращането на военна помощ и директна намеса в конфликта. Над 60 процента от сънародниците ни смятат, че ролята на ЕС трябва да е ориентирана към търсенето на дипломатическо решение на конфликта.

- **Изследването включваше приоритетите за инвестициите в ЕС чрез отговорите на гражданите. Само 12 процента от българите смятат че превъоръжаването трябва да е приоритетна област за инвестиции в следващите 3 години. Сред младите съществува притеснение от риска конфликта да ескалира и да засегне България. В този контекст има разделение между хора, които смятат, че България трябва да задълбочи връзките с ЕС и НАТО с цел да подсигури защитата си при евентуално нападение и такива, които са силно притеснени за последствията от такъв ход на действие в икономически, духовен и**

културен план. Мнозинството изисква институциите да заемат ясна и прозрачна позиция относно мерките за Сигурност на България .

- Диана Сивинова очерта силите на мира в Европа, като доказва, че силите на войната се крият в страха и алчността, силите на мира – в паметта, разума и гражданската съвест. Европа има нужда от нова философия на сигурността – чрез образование и солидарност. България трябва да бъде мост, а не фронт. Ценно в нейното изследване бе представянето на гласът на младите хора.

Доц. Нено Димов не успя да присъства на дискусиата , но изпрати много съдържателно становище как се съотнасят зелените политики, които продължават да действат в ЕС към плановете за превъоръжаване . Ето резюме от неговото становище .

Доц. Нено Димов анализира отражението на Зелената сделка върху стратегическата устойчивост и сигурността на Европейския съюз в условията на засилени геополитически напрежения.

Той постави въпроса дали Европа е готова за война, като изтъкна, че държавите от ЕС отделят средно едва **1,3% от БВП за отбрана**, докато над **2,1% от БВП** се насочват към екологични политики. Според него това показва сериозен дисбаланс в приоритетите на Съюза в момент, когато сигурността би трябвало да е основен приоритет.

Доц. Димов подчерта, че прекомерното затягане на екологичните изисквания и разходите по Зелената сделка са довели до **деиндустриализация на Европа**, включително закриване на стотици предприятия в тежката и военната индустрия, повишаване на енергийните цени и намаляване на конкурентоспособността спрямо САЩ, Русия и Китай. По този начин, смята той, **се подкопава индустриалната и отбранителната мощ на Европа**, която е ключов елемент от нейната сигурност и независимост.

В по-широк контекст доц. Димов отбеляза, че **мирът исторически е само пауза между войни, а реалната гаранция за мир е подготовката и силата – икономическа и военна**. Той предупреди, че днешна Европа рискува да повтори грешките на междувоенния период, **когато пацифизмът и отсъствието на отбранителна готовност доведоха до катастрофа.**

В заключение доц. Димов подчерта, че **екологичните и социалните политики имат смисъл само при наличието на силна и суверенна държава**, чиято стабилност се основава на икономическа мощ, технологичен капацитет и адекватна отбрана.

Кирил Вътев също не успя да присъства на дискусиата и изпрати становище в писмен вид . Ето по- важните акценти :

Относно продоволствената сигурност в случай, че спре вноса на основни храни поради положение на война или друго положение близко до военното , ситуацията приблизително е:

- до 2 седмици приключваме с пресните плодове и зеленчуци;
- до 3 месеца приключваме с месо и месни продукти, мляко и млечни продукти
- зърнени храни имаме достатъчен резерв за хляб, олио и други производни, но засяването на следваща реколта е зависимо почти 100% от внос на семена за посев.

Този тревожен факт може да бъде облекчен, ако приемем **НАЦИОНАЛНА ЦЕЛ** в рамките на 2 години поне 30% от семената за посев да останат собственост на големите мултинационали - Кортева, Синджента, KWS, BSF и др., **НО ДА СЕ ПРОИЗВЕЖДАТ В БЪЛГАРИЯ!!!**

- Относно консервирани храни и други продукти от номенклатурата на Военновременните запаси, надявам се съответното ведомство да поеме максимално своята отговорност.

Нямам никакво съмнение, че при следваща война или на положение което макар и без война ще затрудни доставките и търговията , **ХРАНАТА И ВОДАТА** ще бъдат ключови оръжия.

Ако не разберем, че продоволствената сигурност е от първостепенно значение за националната сигурност и не пресечем категорично , непоколебимо и бързо корупционните практики за нарушение на законодателството в тази област и на природните закони, безкомпромисните присъди на природата и на реалния живот ще бъдат факт, със или без война!

Председателят на „Клуб Сенатор „ Захари Желязков закри дискусиата .

Той благодари на участниците за изключително изчерпателните и компетентни мнения !

И отново припомни старата максима , която се приписва на Платон :

„ Който иска мир, да се готви за война „

Това не е само във военен аспект , но и във всеки един , защото както стана ясно войната има много аспекти и ние се опитахме да засегнем повечето . Българската нация има един аспект, който винаги е позволявал да оцелее и да се възроди и той е духовният .

Това е нашето послание . Да чуete това , което се опитваме за ви кажем с тази дискусия и да имате Силен Дух.

Снимки от дискусията :

<https://e.pcloud.link/publink/show?code=kZoP7IZugxcVbcT2nHFMcoi9h2rqV17IF27>